

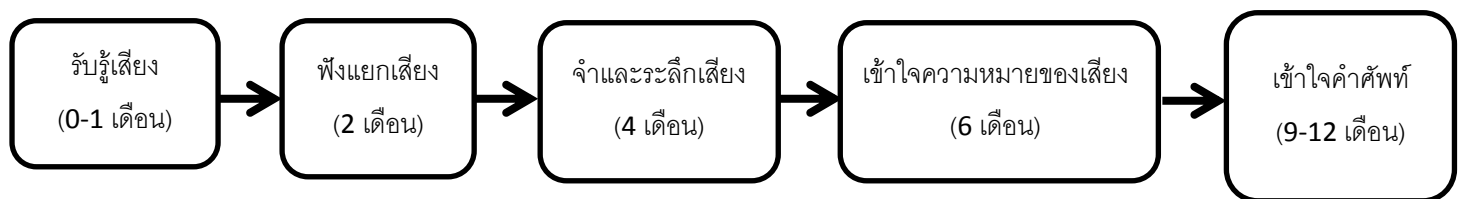
พัฒนาการทางภาษา และการพูดของเด็กปกติ

ความสามารถทางภาษาโดยเฉพาะภาษาพูดของเด็กปกติ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และบุคคลที่ใช้ภาษาพูดเพื่อสื่อความหมาย โดยจะค่อยๆพัฒนาขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน แม้ว่าจะไม่ได้แบ่งเป็นขั้นเป็นตอนที่ชัดเจน เนื่องจากจะเป็นการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างต่อเนื่อง แต่จะเพิ่มขึ้นตามอายุโดยสัมพันธ์กับวุฒิภาวะของสมอง พัฒนาการทางภาษา และการพูดประกอบด้วย พัฒนาการด้านการรับรู้ หรือเข้าใจภาษา และด้านการแสดงออกทางภาษา ซึ่งจะเริ่มต้นการพัฒนาไปพร้อมๆกันตั้งแต่แรกเกิด

พัฒนาการด้านการรับรู้ หรือเข้าใจภาษา

หมายถึง ความสามารถในการรู้จัก เข้าใจ และจำความหมายของคำพูดที่ได้ยินที่เพิ่มขึ้นตามวัย เริ่มจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และบุคคลที่ใช้ภาษาพูด ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยผ่านมาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยเฉพาะประสาทหู หรือการได้ยิน ร่วมกับการมองเห็น การดมกลิ่น การสัมผัส และการรับรส แล้วมีการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับเหล่านี้ ซึ่งเกิดขึ้นซ้ำๆจนจำได้ ระลึกได้ พัฒนาเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเสียงที่ยิน สิ่งที่มองเห็น รสสัมผัสที่ได้รับ และเกิดความเข้าใจในคำ ถ้อยคำ หรือสถานการณ์ทางภาษานั้น

พัฒนาการด้านนี้เกิดจากการพัฒนาทักษะในการฟังเสียงอย่างเป็นขั้นเป็นตอนมาตั้งแต่วัยทารก โดยเริ่มจากการที่เด็กรับรู้ว่ามีเสียงเกิดขึ้นด้วยการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองเมื่อได้ยินเสียง ต่อมาค่อยๆแยกแยะได้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นมีความแตกต่างกัน และจะเลือกจำเสียงที่เกี่ยวข้องกับตัวเองได้ เมื่อมีการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 เด็กก็จะเริ่มเข้าใจ ความหมายเสียง คำพูด ประโยค และเรื่องราวต่างๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ

การเข้าใจความหมายของคำ หรือถ้อยความที่ได้ยินจะพัฒนาเพิ่มขึ้นตามอายุ หรือประสบการณ์ชีวิตที่เพิ่มขึ้น ในระยะแรกเด็กจะเข้าใจคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง คำที่คุ้นเคย หรือได้ยินบ่อยๆในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะคำที่รับรู้ได้ง่ายจากลักษณะภายนอก เช่น สามารถมองเห็น หรือจับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีความหมายไม่ซับซ้อน การพัฒนาคำศัพท์ประเภทต่างๆนั้นเกิดขึ้นไม่พร้อมกัน คำศัพท์ที่เด็กเข้าใจได้ก่อนมักจะเป็นคำหลักของประโยค ซึ่งได้แก่คำนาม ต่อมาเป็นคำกริยา จากนั้นจึงเข้าใจคำที่

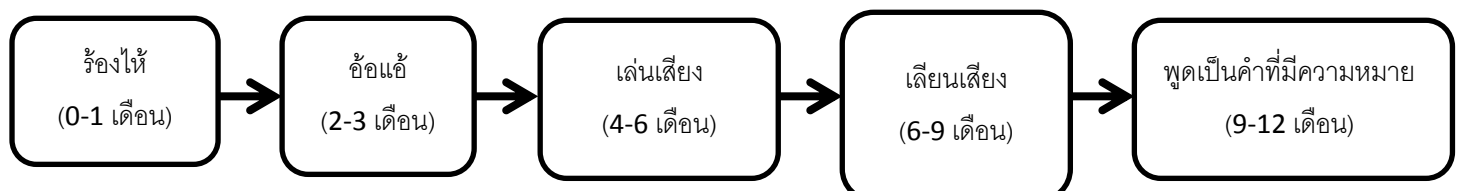
ไม่ใช่คำหลัก ได้แก่ คำวิเศษ อุทาน บุพบท สรรพนาม สันธาน และคำ หรือถ้อยความที่มีความหมาย
ซับซ้อน เป็นนามธรรมมากขึ้นตามลำดับต่อไป

นอกจากการเข้าใจคำศัพท์ต่างๆแล้ว เด็กจะมีการเรียนรู้ และเข้าใจในโครงสร้าง และ ไวยากรณ์
ของภาษาด้วย เด็กจะเข้าใจประโยคบอกเล่าได้ก่อนประโยคปฏิเสธ คำนาม คำสั่ง โดยความเข้าใจเริ่มจาก
ประโยคสั้นๆ ที่มีโครงสร้าง และความหมายไม่ซับซ้อนได้ก่อนประโยคยาวๆ ที่มีโครงสร้างและความหมาย
ซับซ้อน

พัฒนาการด้านการแสดงออกทางภาษา

หมายถึง ความสามารถในการเปล่งเสียงพูด เพื่อการสื่อสารภาษาที่เพิ่มขึ้นตามวัย เด็กจะเริ่ม
พัฒนาการเปล่งเสียงพูดมาตั้งแต่แรกเกิด พร้อมๆกับการพัฒนาความเข้าใจภาษา และระบบประสาท-
กล้ามเนื้อ ที่ทำหน้าที่ควบคุมอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด แต่จะสามารถเปล่งเสียงเป็นคำพูดที่มี
ความหมายได้อย่างแท้จริง เมื่ออายุ 9-12 เดือน โดยที่จะต้องเข้าใจ และรู้ความหมายของคำ หรือประโยคที่
จะพูดก่อนจึงจะนำมาใช้พูดเพื่อสื่อความหมายได้ด้วยตนเอง ซึ่งคำที่พูดได้คำแรกๆก็จะเป็นคำพูดกลุ่ม
เดียวกับคำที่เด็กเข้าใจนั่นเอง

พัฒนาการของการแสดงออกทางภาษาด้วยการพูด เริ่มต้นจากการร้องไห้เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า
ต่อมาจะส่งเสียงอ้อแอ้ เล่นเสียง และเลียนเสียงที่ได้ยิน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ตนเอง ซึ่งเมื่อได้รับ
ความสนใจ หรือได้รับการตอบสนองที่ดี ก็จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กทำซ้ำอีกจนเกิดทักษะในการเปล่งเสียง
ทำให้เด็กสามารถเลียนเสียง หรือคำพูดได้ใกล้เคียงกับที่ได้ยินแม้จะยังไม่เข้าใจ และในที่สุดเมื่อเด็ก
สามารถเชื่อมโยงความเข้าใจกับเสียง หรือคำนั้นๆแล้ว ก็จะจดจำไว้ และนำมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆเป็น
การพูดอย่างมีความหมายได้ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ในระยะแรกเด็กจะพูดเป็นคำๆ แล้วจึงค่อยๆพัฒนาความสามารถทางการใช้ภาษาตามระบบ ไวยากรณ์ขึ้นเป็นลำดับ ทั้งความยาว ความซับซ้อน รูปแบบของประโยค และความชัดเจน โดยใช้ภาษา และการพูดที่ได้ยินในสังคมเป็นแบบ พัฒนาการด้านการใช้ประโยคเริ่มเมื่ออายุประมาณ 12-18 เดือน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทักษะการพูดสื่อสารมีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และอย่างเป็นระบบ อีกทั้งการพัฒนาทักษะเหล่านี้ต้องอาศัยทั้งความรู้ ความเข้าใจทางภาษาร่วมกันกับความสามารถในการแสดงออกทางภาษา และองค์ประกอบพื้นฐานต่างๆที่จำเป็นด้วย เช่น

1. การทำงานของอวัยวะ และกล้ามเนื้อรอบปากที่ปกติ (Oro-motor function)
2. ความสามารถในการสนใจ จดจำ หรือสมาธิที่เหมาะสมตามช่วงวัย
3. ความสามารถในการควบคุมตัวเอง (Self-regulation/self-control)
4. ความสามารถพื้นฐานในการรับรู้ และเข้าใจ (Perception & Cognition)

ด้วยเหตุนี้การจะพัฒนาทักษะการพูดสื่อสาร ควรให้ความสำคัญขององค์ประกอบพื้นฐานเหล่านี้ด้วย เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ